

รายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (รอบ ๑๒ เดือน)

(ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖)

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เฉลิมพระเกียรติ

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร จังหวัดปัตตานี

๑.ความเป็นมา/พระราชดำริ

ในวโรกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในปี พุทธศักราช ๒๕๔๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอพระราชทานอนุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ที่กราบบังคมทูล ถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระบรมโอรสาธิราชฯและทรง พระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

ในปี ๒๕๔๙ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการกำหนดแผนการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ใน พระราชานุเคราะห์โดยให้จังหวัดจัดงานปีละ ๔ ครั้ง (ไตรมาสละ ๑ ครั้ง) และให้มีการติดตามการให้บริการต่อเนื่อง (Follow up) กับ เกษตรกรที่ได้เข้ารับการบริการจากคลินิกต่าง ๆ เน้นเกษตรกรรายที่มีปัญหาชัดเจนและสำคัญสำนักวิจัย และพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ รับผิดชอบดูแลการดำเนินการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ในพื้นที่ ๗ จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง โดยมีรูปการจัดงานคือ การให้บริการวิเคราะห์วินิจฉัยโรคและแมลงศัตรูพืช ตลอดจน การให้ปรึกษาในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบวนการผลิตพืชทั้งระบบเพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ได้รับประโยชน์ต่อการ พัฒนาพื้นที่และผลิตผลทางการเกษตรของตนเองต่อไป

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ศูนย์วิจัยพืชและศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรฯ กรมวิชาการเกษตร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็วและทัน เหตุการณ์

- เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรให้สามารถทำการผลิตทางการเกษตรอย่างมี ประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมถึงการแก้ปัญหาร่วมกัน

๔. พื้นที่เป้าหมาย

ในพื้นที่จังหวัดปัตตานีตามแผนของจังหวัดเคลื่อนที่ จำนวน ๔ ครั้ง

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี กรมส่งเสริมการเกษตร

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมสนับสนุน : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จ.สงขลา

๖. งบประมาณ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๓๕,๐๐๐.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี ร่วมปฏิบัติงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ตามแผนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสนับสนุนแผนโครงการเคลื่อนที่ฯ ของจังหวัดปัตตานี ๔ ครั้ง (ตารางที่ ๑) โดยร่วมออกให้บริการวิชาการด้านพืชและร่วมจัดนิทรรศการ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๕ – เดือนกันยายน ๒๕๖๖ ซึ่งมีเกษตรกรเข้ารับบริการในคลินิกพืช (คลินิก ๐๒) จำนวน ๒๐๐ ราย โดยการให้คำแนะนำ วิเคราะห์วินิจฉัยโรค แมลง และศัตรูศัตรูพืช และให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล และพืชอื่นๆ สำหรับเกษตรกรที่มีปัญหาต้องแก้ไขอย่างต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ได้เข้าไปติดตามในพื้นที่ โดยแนะนำให้ปฏิบัติตามคำแนะนำ เพื่อป้องกันกำจัดโรคและแมลงในพืชนั้นๆ (ตารางที่ ๒)

ตารางที่ ๑ การให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ จังหวัดปัตตานี

ครั้งที่	สถานที่	ที่อยู่	วันที่	คลินิก ๐๒	คลินิก ๐๕
๑.	ศาลาเอนกประสงค์โครงการพนม ปี๒๕๕๑	ม.๗ ต.บ่อทอง อ.หนองจิก จ.ปัตตานี	๐๘/๑๒/๒๕๖๕	๕๐	๑๕
๒.	โรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี	ม.๓ ต.ถนอม อ.มายอ จ.ปัตตานี	๐๘/๐๓/๒๕๖๖	๕๐	๑๕
๓.	โรงเรียนแม่ลานวิทยา	ม.๖ ต.แม่ลาน อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี	๑๗/๐๕/๒๕๖๖	๕๐	๑๕
๔.	โรงเรียนประจักษ์วิทยารัตนา	ม.๑ ต.ปทุมดี อ.ยะรัง จ.ปัตตานี	๒๖/๐๗/๒๕๖๖	๕๐	๑๕
รวมเกษตรกรเข้ารับบริการทั้งสิ้น			รวม	๒๐๐	๖๐

ตารางที่ ๒ ปัญหา และคำแนะนำในการติดตามให้บริการในพื้นที่เกษตรกร

ชนิดพืช	ปัญหาที่พบ	จำนวน (ราย)	คำแนะนำ/แนวทางการแก้ปัญหา
ทุเรียน	มีใบดำน ใบไม่เป็นมันและสีจะค่อยๆ เปลี่ยนเป็นสีเหลืองแล้วร่วงหล่น ต้นที่เป็นโรค จะแสดงอาการเน่าและใบเหี่ยว	๕	- แนะนำให้ตัดแต่งกิ่งทุเรียนให้โปร่ง - หากบริเวณที่เป็นโรคออกเพียงบาง ๆ แล้วใช้สารเคมีจำพวกเมทาแลคซิลทาบริเวณที่ตากออก
ทุเรียน	ที่ใบและกิ่งจะปรากฏเป็นจุดหรือดวงสีเทาอ่อนปนเขียว แล้วจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลคล้ายสนิมมีลักษณะเป็นขุย คล้ายกำมะหยี่	๑๐	- แนะนำให้ตัดกิ่งที่เป็นโรคเผาทำลายทิ้ง - ฉีดพ่นด้วยสารเคมีจำพวกคอปเปอร์ออกซิคลอไรด์
ทุเรียน	พบเพลี้ยไก่แจ้ดูดกินน้ำเลี้ยงบนใบอ่อนทุเรียน	๕	- ตัดแต่งผลอ่อนที่พบเพลี้ยแป้งเผาทำลาย - พ่นสารเคมีแลมดัดดา-ไซฮาโลทริน อัตรา๑๐ มิลลิลิตร ต่อ น้ำ ๒๐ ลิตร พ่นทุก ๗-๑๐ วัน ในช่วงระยะแตกใบอ่อน
แตงโม	กักกินใบแตงขณะยังอ่อนอยู่ แผลงปีกสีเหลืองปนส้ม จะกักกินใบแตงขาดเป็นวง ๆ	๑๐	- ฉีดพ่นด้วยสารเคมีเซฟวิน ๘๕ ในอัตรา ๒๐-๓๐ กรัม ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดในระยะทยอยอด ฉีดคลุมไว้ ก่อนสัปดาห์ละครั้ง
มะพร้าว	ต้นมะพร้าวถูกแมลงค้ำหนามมะพร้าวเข้าทำลาย	๑๐	- ปลอยแตนเบียนเตตระสตีดิกส์ ในต้นมะพร้าวที่พบการทำลายของแมลงค้ำหนามมะพร้าว โดยปลอยทุกๆ ๗ วัน ต่อเนื่อง ๑ เดือน
พืชผัก	ต้นกล้าจะพบจุดแผลเล็กๆ สีน้ำตาลที่บริเวณใบโคนต้น ต้นที่โตแล้วใบมีแผลวงกลม สีน้ำตาลซ้อนกันหลายชั้น	๕	- ฉีดพ่นสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดเชื้อราไตรโคเดอร์มา ทุกๆ ๗ วันจะช่วยป้องกันกำจัดเชื้อรา
พืชผัก	เกิดจุดสีเหลืองขนาดเล็กบริเวณส่วนบนของใบ ต่อมาจะขยายเป็นแผลไหม้ ใต้ใบเห็นจุดสีขาวนวลของเชื้อรา เมื่อโรคระบาดมากจะทำให้ใบแห้งตาย	๕	- ป้องกันด้วยการใช้สารชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา หรือเชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส
พริก	พริกใบพริกต่างเหลือง และโปร่งแสงระหว่างเส้นใบหรือเส้นใบเหลืองเป็นร่างแหบริเวณโคนใบและขอบใบ ใบโค้งงอคล้ายรูปถ้วย กลางใบหงิกงอ ผลผลิตลดลง ต้นพริกหยุดการเจริญเติบโต	๑๐	- แนะนำปลูกพืชหมุนเวียนสลับกับการปลูกพริก หรือใช้สารเคมี เช่น สารอิมิดาโคลพริด หรือสารคาร์โบซัลแฟน

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่เข้ารับบริการได้รับคำแนะนำทางวิชาการ และได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้และพัฒนาอาชีพของตนเองให้ดีขึ้น
- เกษตรกรที่เข้ารับบริการได้รับคำแนะนำทางวิชาการแล้ว ได้รับการติดตามอย่างต่อเนื่อง มีความรู้ในการปลูกพืช และนำความรู้ที่ได้รับนำไปแก้ไขปัญหาในการปลูกพืชผัก ไม้ผล และพืชอื่น ๆ

๙. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

- ขาดแคลนเอกสารทางวิชาการที่ไว้สำหรับแจกเกษตรกร
- ขาดแคลนโปสเตอร์สำหรับจัดนิทรรศการหรือแจกแก่เกษตรกร
- ขาดบุคลากรที่เกี่ยวข้องชาญเกี่ยวกับโรคพืช

๑๐.ภาคผนวก

รายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖
โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
บ้านป่าตาเขียว ตำบลท่าข้าม อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ กรมวิชาการเกษตร

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จไปปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ที่วัดสำเภา เขย ตำบลท่าข้าม อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี และโปรดเกล้าให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จไปยังพื้นที่สาธารณะประโยชน์ “ป่าตาเขียว” เพื่อทอดพระเนตรสภาพภูมิประเทศ สภาพดินและน้ำ สำหรับประกอบการพิจารณาการจัดทำฟาร์มตัวอย่าง เมื่อทรงทราบข้อมูล ได้มีพระราชดำริว่า “ก็ดีถ้าที่ดินมีความพร้อมจะทำให้เป็นฟาร์มตัวอย่าง ซึ่งจะเป็นสถานที่จ้างงานและแนะแนวทางในการประกอบอาชีพให้กับราษฎร”

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ ได้เข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของเกษตรกรในพื้นที่

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรและผู้เยี่ยมชม

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษและขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านป่าเขียว ต.ท่าข้าม อ.ปะนาเระ จ.ปัตตานี พื้นที่ ๔๗๑ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- กิจกรรมการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย พื้นที่ ๑ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบงานวิชาการเกษตร (สังกัดกรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

(๑) สนง.ประมงอำเภอปะนาเระ

(๒) สนง.ปศุสัตว์อำเภอปะนาเระ

(๓) สนง.เกษตรอำเภอปะนาเระ

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๘,๕๐๐.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ หลักสูตร การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๒๒ ราย มีเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๒๒ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นและได้รับคะแนน หลังการหลังการฝึกอบรมตั้งแต่ ๗๐ เปอร์เซนต์ จำนวน ๒๒ ราย คิดเป็น ๘๘ เปอร์เซนต์

๗.๒ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย

๑. สนับสนุนเชื้อ BT ๑ – DOA ให้ใช้กำจัดหนอนใยผัก ในแปลงผักของฟาร์มตัวอย่างฯ โดยใช้อัตราส่วน ๑๐๐ ML/น้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นช่วงเย็น ทุก ๗ วันครั้ง

๒. สนับสนุนชีวภัณฑ์แบคทีเรีย *Bacillus subtilis* สายพันธุ์ BS-DOA ๒๔ ใช้ควบคุมโรคเหี่ยวสาเหตุจากแบคทีเรีย ในแปลงพืชผักของฟาร์มตัวอย่างฯ โดยนำหัวพันธุ์หรือเมล็ดแช่ในสารละลายชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ เป็นเวลา ๓๐ นาที จากนั้นฝังให้แห้งก่อนนำไปปลูก และหลังปลูกรดด้วยสารละลายชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ อัตรา ๕๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร รดทุก ๓๐ วัน เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรคเหี่ยว

๓. สนับสนุนพันธุ์เหวนแดง และมีการใช้เหวนแดงตากแห้ง ผสมดินปลูก เพื่อเพิ่มธาตุไนโตรเจนให้แปลงปลูกผัก

๔. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ เช่น บวบเหลี่ยม แตงกวา ค่ะน้า กวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ถั่วพู และอื่นๆ

๕. สนับสนุนปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ,๑๓-๑๓-๒๑ และ ๘-๒๔-๒๔ เพื่อใช้ในฟาร์มตัวอย่างฯ

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯหรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯมีความรู้และทักษะในการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก, พืชไร่, ไม้ผล

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช กีฏวิทยา และปฐพีวิทยา

**โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
บ้านลุง ตำบลแม่ลาน อำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ กรมวิชาการเกษตร**

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๘ พลเอกฉัตร บัญญัติ ร่องสมุทรของครีกซ์ และนายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษและคณะ ได้มาสำรวจพื้นที่ หมู่ที่ ๖ บ้านลุง ตำบลแม่ลาน อำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์ เนื้อที่ ๑๕๔ ไร่ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน อำเภอแม่ลาน ได้ร่วมกันน้อมเกล้าถวายเพื่อจัดตั้งเป็นฟาร์มตัวอย่าง ผลการสำรวจและการประชุมผู้นำเกษตรกรผู้นำหมู่บ้านและชุมชน พบว่ามีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งเป็นฟาร์มตัวอย่างได้

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ ได้เข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของเกษตรกรในพื้นที่

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรและผู้เยี่ยมชม

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษและขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านลุง ต.แม่ลาน อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี พื้นที่ ๑๕๔ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย พื้นที่ ๑ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบงานวิชาการเกษตร (สังกัดกรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

(๑) สนง.ประมงอำเภอแม่ลาน

(๒) สนง.ปศุสัตว์อำเภอแม่ลาน

(๓) สนง.เกษตรอำเภอแม่ลาน

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๘,๕๐๐.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ หลักสูตร การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๘ ราย มีเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๑๘ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นและได้รับคะแนน หลังการฝึกอบรมตั้งแต่ ๗๐ เปอร์เซนต์ จำนวน ๑๘ ราย คิดเป็น ๙๐ เปอร์เซนต์

๗.๒ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย

๑. สนับสนุนเชื้อ BT ๑ – DOA ให้ใช้กำจัดหนอนใยผัก ในแปลงผักของฟาร์มตัวอย่างฯ โดยใช้อัตราส่วน ๑๐๐ ML/น้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นช่วงเย็น ทุก ๗ วันครั้ง

๒. สนับสนุนชีวภัณฑ์แบคทีเรีย *Bacillus subtilis* สายพันธุ์ BS-DOA ๒๔ ใช้ควบคุมโรคเหี่ยวสาเหตุจากแบคทีเรีย ในแปลงพืชผักของฟาร์มตัวอย่างฯ โดยนำหัวพันธุ์หรือเมล็ดแช่ในสารละลายชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ เป็นเวลา ๓๐ นาที จากนั้นฝังให้แห้งก่อนนำไปปลูก และหลังปลูกรดด้วยสารละลายชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ อัตรา ๕๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร รดทุก ๓๐ วัน เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรคเหี่ยว

๓. สนับสนุนพันธุ์ແໜແຈง และมีการใช้ແໜແຈงตากแห้ง ผสมดินปลูก เพื่อเพิ่มธาตุไนโตรเจนให้แปลงปลูกผัก

๔. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ เช่น บวบเหลี่ยม แตงกวา ค่ะน้า กวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ถั่วพู และอื่นๆ

๕. สนับสนุนปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ,๑๓-๑๓-๒๑ และ ๘-๒๔-๒๔ เพื่อใช้ในฟาร์มตัวอย่างฯ

ผลสำเร็จผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯหรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯมีความรู้และทักษะในการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก, พืชไร่, ไม้ผล

๘. ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช กีฏวิทยา และปฐพีวิทยา

**โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
บ้านดอนนา ตำบลบางเขา อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ กรมวิชาการเกษตร**

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ พลเอกฉัตรชัย บุญทวี รองสมุหราชองครักษ์ในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วย นายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษและคณะฯ ได้เดินทางไปสำรวจข้อมูลสภาพพื้นที่เบื้องต้น บริเวณหมู่ที่ ๔ และ ๕ บ้านดอนนา ตำบลบางเขา อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี พื้นที่ประมาณ ๖๐๐ ไร่ ตามที่ราษฎรร่วมกันน้อมเกล้าถวายที่ดิน เพื่อจัดตั้งฟาร์มตัวอย่าง

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ ได้เข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของเกษตรกรในพื้นที่

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรและผู้เยี่ยมชม

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษและขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านดอนนา ต.บางเขา อ.นองจิก จ.ปัตตานี พื้นที่ ๖๐๐ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- กิจกรรมการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย พื้นที่ ๑ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบงานวิชาการเกษตร (สังกัดกรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

(๑) สนง.ประมงอำเภอนองจิก

(๒) สนง.ปศุสัตว์อำเภอนองจิก

(๓) สนง.เกษตรอำเภอนองจิก

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๘,๕๐๐.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ หลักสูตร การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๘ ราย มีเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๒๐ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นและได้รับคะแนน หลังการหลังการฝึกอบรมตั้งแต่ ๗๐ เปอร์เซนต์ จำนวน ๑๘ ราย คิดเป็น ๘๖ เปอร์เซนต์

๗.๒ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย

๑. สนับสนุนเชื้อ BT ๑ – DOA ให้ใช้กำจัดหนอนใยผัก ในแปลงผักของฟาร์มตัวอย่างฯ โดยใช้อัตราส่วน ๑๐๐ ML/น้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นช่วงเย็น ทุก ๗ วันครั้ง

๒. สนับสนุนชีวภัณฑ์แบคทีเรีย *Bacillus subtilis* สายพันธุ์ BS-DOA ๒๔ ใช้ควบคุมโรคเหี่ยวสาเหตุจากแบคทีเรีย ในแปลงพืชผักของฟาร์มตัวอย่างฯ โดยนำหัวพันธุ์หรือเมล็ดแช่ในสารละลายชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ เป็นเวลา ๓๐ นาที จากนั้นฝังให้แห้งก่อนนำไปปลูก และหลังปลูกรดด้วยสารละลายชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ อัตรา ๕๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร รดทุก ๓๐ วัน เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรคเหี่ยว

๓. สนับสนุนพันธุ์เห็บแดง และมีการใช้เห็บแดงตากแห้ง ผสมดินปลูก เพื่อเพิ่มธาตุไนโตรเจนให้แปลงปลูกผัก

๔. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ เช่น บวบเหลี่ยม แตงกวา ค่ะน้า กวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ถั่วพู และอื่นๆ

๕. สนับสนุนปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ,๑๓-๑๓-๒๑ และ ๘-๒๔-๒๔ เพื่อใช้ในฟาร์มตัวอย่างฯ

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯหรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯมีความรู้และทักษะในการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก, พืชไร่, ไม้ผล

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช กีฏวิทยา และปฐพีวิทยา

**โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
บ้านทุ่งแป้น ตำบลแป้น อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ กรมวิชาการเกษตร**

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๔๘ ราษฎรตำบลแป้น ซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ประกอบด้วย บ้านแป้น บ้านเตราะแก่น และบ้านช่องหมู ซึ่งประสบภัยคุกคามจากเหตุการณ์การก่อความไม่สงบของขบวนการแบ่งแยกดินแดนรัฐปัตตานี ได้ขอความช่วยเหลือให้ทำการฝึกโครงการราษฎรอาสาสมัครหมู่บ้าน (อรบ.) แต่กระนั้นราษฎรก็ยังประสบปัญหาความเดือดร้อนไม่สามารถเดินทางไปประกอบอาชีพได้ตามปกติ จึงได้แจ้งไปยังกองราชเลขาธิการในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ขอให้ทำความกราบบังคมทูลฯ ขอพระราชทานความช่วยเหลือ หลังจากนั้น กองราชเลขาธิการในพระองค์ฯ และกรมราชองครักษ์ได้เข้าไปสำรวจพื้นที่แล้วเห็นสมควรให้ดำเนินการจัดตั้งโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ขึ้นในพื้นที่เพื่อช่วยเหลือราษฎรในการประกอบอาชีพโดยด่วนที่สุด และเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๘ นักการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปัตตานี ได้จัดประชุมหารือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและผู้นำชุมชนรวมทั้งราษฎรผู้มอบที่ดิน เพื่อชี้แจงแนวทางการจัดตั้งโครงการฯ ในเขตพื้นที่สปก. “ที่สาธารณชนประโยชน์ทุ่งแป้น” อยู่ในเขตตำบลแป้น ตำบลปือระ และตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี พื้นที่ประมาณ ๓,๕๗๕ ไร่ และได้ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งราษฎรในเขตปฏิรูปที่ดินจำนวน ๒๓ คน ยินดีสละสิทธิในที่ดินชั่วคราวเพื่อจัดตั้งฟาร์มตัวอย่าง และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปัตตานี (สปก.) สนับสนุนงบประมาณปี ๒๕๔๘ เพื่อดำเนินการจัดทำถนน วางท่อระบายน้ำในเขตพื้นที่โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ ได้เข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของเกษตรกรในพื้นที่

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรและผู้เยี่ยมชม

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษและขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านทุ่งแป้น ต.แป้น อ.สายบุรี จ.ปัตตานี พื้นที่ ๓,๕๗๕ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- กิจกรรมการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย พื้นที่ ๑ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบงานวิชาการเกษตร (สังกัดกรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

- (๑) สนง.ประมงอำเภอสายบุรี
- (๒) สนง.ปศุสัตว์อำเภอสายบุรี
- (๓) สนง.เกษตรอำเภอสายบุรี

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๘,๕๐๐.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ หลักสูตร การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๖ ราย มีเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๑๖ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นและได้รับคำแนะนำ หลังการฝึกอบรมตั้งแต่ ๗๐ เปอร์เซนต์ จำนวน ๑๖ ราย คิดเป็น ๘๗ เปอร์เซนต์

๗.๒ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย

๑. สนับสนุนเชื้อ BT ๑ – DOA ให้ใช้กำจัดหนอนใยผัก ในแปลงผักของฟาร์มตัวอย่างฯ โดยใช้อัตราส่วน ๑๐๐ ML/น้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นช่วงเย็น ทุก ๗ วันครั้ง

๒. สนับสนุนชีวภัณฑ์แบคทีเรีย *Bacillus subtilis* สายพันธุ์ BS-DOA ๒๔ ใช้ควบคุมโรคเหี่ยวสาเหตุจากแบคทีเรีย ในแปลงพืชผักของฟาร์มตัวอย่างฯ โดยนำหัวพันธุ์หรือเมล็ดแช่ในสารละลายชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ เป็นเวลา ๓๐ นาที จากนั้นฝังให้แห้งก่อนนำไปปลูก และหลังปลูกรดด้วยสารละลายชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ อัตรา ๕๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร รดทุก ๓๐ วัน เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรคเหี่ยว

๓. สนับสนุนพันธุ์ແໜແຈง และมีการใช้ແໜແຈงตากแห้ง ผสมดินปลูก เพื่อเพิ่มธาตุไนโตรเจนให้แปลงปลูกผัก

๔. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ เช่น บวบเหลี่ยม แตงกวา ค่ะน้า กวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ถั่วพู และอื่นๆ

๕. สนับสนุนปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ,๑๓-๑๓-๒๑ และ ๘-๒๔-๒๔ เพื่อใช้ในฟาร์มตัวอย่างฯ

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯหรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯมีความรู้และทักษะในการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก, พืชไร่, ไม้ผล

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช กีฏวิทยา และปฐพีวิทยา

**โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
บ้านน้ำดำ ตำบลบุโละบุโย อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ กรมวิชาการเกษตร**

๑. ความเป็นมา

โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านน้ำดำ ได้ก่อตั้งขึ้นเนื่องจาก เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๗ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วย สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ วัดสุนันทาราม (น้ำดำ) บ้านน้ำดำ หมู่ที่ ๓ ตำบลบุโละบุโย อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี มีราษฎรกราบบังคมทูลถวายฎีการ้องทุกข์ว่าประสบปัญหาภัยคุกคามจากกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบซึ่งลอบทำร้ายประชาชนขณะออกไปประกอบอาชีพ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงรับทราบสถานการณ์ และทรงมีความห่วงใยราษฎรที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน จึงทรงมีพระราชเสาวนีย์ให้ พลเอกฉัตรชัย บุญทัต รองสมุหราชองครักษ์ และนายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ จัดหาพื้นที่เพื่อนำมาจัดทำเป็นฟาร์มตัวอย่าง ฯ ตามแนวพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๙ โครงการฟาร์มตัวอย่าง ฯ บ้านน้ำดำ ได้เปิดดำเนินการดูแลควบคุมโดยสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดปัตตานี และเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๑ ได้มอบให้คณะทำงานโครงการพระราชดำริฯ ที่ ๒ เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบมาจนถึงปัจจุบัน

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ ได้เข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของเกษตรกรในพื้นที่

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรและผู้เยี่ยมชม

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษและขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านน้ำดำ ต.บุโละบุโย อ.นองจิก จ.ปัตตานี พื้นที่ ๒๒๐ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- กิจกรรมการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย พื้นที่ ๑ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบงานวิชาการเกษตร (สังกัดกรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

(๑) สนง.ประมงอำเภอนองจิก

(๒) สนง.ปศุสัตว์อำเภอนองจิก

(๓) สนง.เกษตรอำเภอหนองจิก

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๘,๕๐๐.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ หลักสูตร การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๖ ราย มีเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๑๖ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นและได้รับคะแนน หลังการฝึกอบรมตั้งแต่ ๗๐ เปอร์เซนต์ จำนวน ๑๖ ราย คิดเป็น ๙๑ เปอร์เซนต์

๗.๒ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย

๑. สนับสนุนเชื้อ BT ๑ – DOA ให้ใช้กำจัดหนอนใยผัก ในแปลงผักของฟาร์มตัวอย่างฯ โดยใช้อัตราส่วน ๑๐๐ ML/น้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นช่วงเย็น ทุก ๗ วันครั้ง

๒. สนับสนุนชีวภัณฑ์แบคทีเรีย *Bacillus subtilis* สายพันธุ์ BS-DOA ๒๔ ใช้ควบคุมโรคเหี่ยวสาเหตุจาก แบคทีเรีย ในแปลงพืชผักของฟาร์มตัวอย่างฯ โดยนำหัวพันธุ์หรือเมล็ดแช่ในสารละลายชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ เป็น เวลา ๓๐ นาที จากนั้นฝังให้แห้งก่อนนำไปปลูก และหลังปลูกรดด้วยสารละลายชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ อัตรา ๕๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร รดทุก ๓๐ วัน เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรคเหี่ยว

๓. สนับสนุนพันธุ์หนวดแดง และมีการใช้หนวดแดงตากแห้ง ผสมดินปลูก เพื่อเพิ่มธาตุไนโตรเจนให้แปลง ปลูกผัก

๔. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ เช่น บวบเหลี่ยม แตงกวา ค่ะน้า กวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ถั่วพู และอื่นๆ

๕. สนับสนุนปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ,๑๓-๑๓-๒๑ และ ๘-๒๔-๒๔ เพื่อใช้ในฟาร์มตัวอย่างฯ

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯหรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯมีความรู้และทักษะในการปลูกและการ ปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก, พืชไร่, ไม้ผล

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช กีฏวิทยา และปฐพีวิทยา

โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
บ้านสีปาย ตำบลตาลีอายร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ กรมวิชาการเกษตร

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๘ พลเอกฉัตรชัย สุทธิสุข รองสมุหราชองครักษ์ในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยนายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษและคณะฯ ได้เดินทางไปสำรวจข้อมูลสภาพพื้นที่เบื้องต้น บริเวณพื้นที่สาธารณะประโยชน์ “ป่าโคกสีปาย” หมู่ที่ ๑ และ ๒ ตำบลตาลีอายร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี พื้นที่ประมาณ ๘๙๐ ไร่ ตามที่ราษฎรชุดอาสาสมัครหมู่บ้าน (อรบ.) เสนอเพื่อจัดตั้งโครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เพื่อให้ราษฎรได้ฝึกงาน และจ้างแรงงานอาชีพทางการเกษตรในชุมชน

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ ได้เข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของเกษตรกรในพื้นที่

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรและผู้เยี่ยมชม

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษและขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านสีปาย ต.ตาลีอายร์ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี พื้นที่ ๘๙๐ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- กิจกรรมการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย พื้นที่ ๑ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบงานวิชาการเกษตร (สังกัดกรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

(๑) สนง.ประมงอำเภอยะหริ่ง

(๒) สนง.ปศุสัตว์อำเภอยะหริ่ง

(๓) สนง.เกษตรอำเภอยะหริ่ง

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๘,๕๐๐.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ หลักสูตร การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๖ ราย มีเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๑๖ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นและได้รับคะแนน หลังการหลังการฝึกอบรมตั้งแต่ ๗๐ เปอร์เซนต์ จำนวน ๑๖ ราย คิดเป็น ๙๑ เปอร์เซนต์

๗.๒ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย

๑. สนับสนุนเชื้อ BT ๑ – DOA ให้ใช้กำจัดหนอนใยผัก ในแปลงผักของฟาร์มตัวอย่างฯ โดยใช้อัตราส่วน ๑๐๐ ML/น้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นช่วงเย็น ทุก ๗ วันครั้ง

๒. สนับสนุนชีวภัณฑ์แบคทีเรีย *Bacillus subtilis* สายพันธุ์ BS-DOA ๒๔ ใช้ควบคุมโรคเหี่ยวสาเหตุจากแบคทีเรีย ในแปลงพืชผักของฟาร์มตัวอย่างฯ โดยนำหัวพันธุ์หรือเมล็ดแช่ในสารละลายชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ เป็นเวลา ๓๐ นาที จากนั้นฝังให้แห้งก่อนนำไปปลูก และหลังปลูกรดด้วยสารละลายชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ อัตรา ๕๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร รดทุก ๓๐ วัน เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรคเหี่ยว

๓. สนับสนุนพันธุ์หนวดแดง และมีการใช้หนวดแดงตากแห้ง ผสมดินปลูก เพื่อเพิ่มธาตุไนโตรเจนให้แปลงปลูกผัก

๔. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ เช่น บวบเหลี่ยม แตงกวา ค่ะน้า กวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ถั่วพู และอื่นๆ

๕. สนับสนุนปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ,๑๓-๑๓-๒๑ และ ๘-๒๔-๒๔ เพื่อใช้ในฟาร์มตัวอย่างฯ

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯหรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯมีความรู้และทักษะในการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก, พืชไร่, ไม้ผล

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช กีฏวิทยา และปฐพีวิทยา

**โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
บ้านโคกหมัก ตำบลดาโต๊ะ อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ กรมวิชาการเกษตร**

๑. ความเป็นมา

ด้วยนายสุรรัตน์ จันทร์แสง ผู้ใหญ่บ้านโคกหมัก หมู่ที่ ๒ ตำบลดาโต๊ะ อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี ได้กราบบังคมทูลถวายฎีการ้องทุกข์ว่าประสบปัญหาความเดือดร้อน ราษฎรในหมู่บ้านและหมู่บ้านข้างเคียงถูกลอบทำร้ายขณะออกไปประกอบอาชีพรับจ้างกรีดยาง และทำงานในตัวเมืองหลายราย ได้แก่ บ้านโคกหมัก ถูกฆ่า ๒ คน และบ้านต้นมะพร้าวต้นเดียว ถูกฆ่า ๑ คน โดยต้องการจะขับไล่คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธให้ออกนอกพื้นที่ ด้วยการส่งจดหมายข่มขู่ชาวบ้านให้ขายทรัพย์สิน ที่ดินทำกิน บ้านเรือน ที่อยู่อาศัยในราคาถูกและให้อพยพออกไปอยู่นอกพื้นที่ มิฉะนั้นจะไม่สามารถความปลอดภัย ปัจจุบันชาวบ้านโคกหมักจำนวน ๑๐๗ ครัวเรือน ประชากร ๓๔๕ คน ไม่กล้าออกไปทำงานนอกพื้นที่ เพราะเกรงจะได้รับอันตรายจากกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ จึงได้พร้อมใจกันล้อมเกล้าถวายที่ดินสาธารณะประโยชน์ของหมู่บ้านโคกหมัก จำนวน ๙๖ ไร่ นำมาจัดทำเป็นโครงการพัฒนาบ้านโคกหมัก

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ ได้เข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของเกษตรกรในพื้นที่

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรและผู้เยี่ยมชม

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษและขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านโคกหมัก ต.ดาโต๊ะ อ.นองจิก จ.ปัตตานี พื้นที่ ๙๖ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- กิจกรรมการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย พื้นที่ ๑ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบงานวิชาการเกษตร (สังกัดกรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

(๑) สนง.ประมงอำเภอนองจิก

(๒) สนง.ปศุสัตว์อำเภอนองจิก

(๓) สนง.เกษตรอำเภอนองจิก

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๘,๕๐๐.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ หลักสูตร การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๒ ราย มีเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๑๒ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นและได้รับคะแนน หลังการหลังการฝึกอบรมตั้งแต่ ๗๐ เปอร์เซนต์ จำนวน ๑๒ ราย คิดเป็น ๙๐ เปอร์เซนต์

๗.๒ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย

๑. สนับสนุนเชื้อ BT ๑ – DOA ให้ใช้กำจัดหนอนใยผัก ในแปลงผักของฟาร์มตัวอย่างฯ โดยใช้อัตราส่วน ๑๐๐ ML/น้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นช่วงเย็น ทุก ๗ วันครั้ง

๒. สนับสนุนชีวภัณฑ์แบคทีเรีย *Bacillus subtilis* สายพันธุ์ BS-DOA ๒๔ ใช้ควบคุมโรคเหี่ยวสาเหตุจากแบคทีเรีย ในแปลงพืชผักของฟาร์มตัวอย่างฯ โดยนำหัวพันธุ์หรือเมล็ดแช่ในสารละลายชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ เป็นเวลา ๓๐ นาที จากนั้นฝังให้แห้งก่อนนำไปปลูก และหลังปลูกรดด้วยสารละลายชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ อัตรา ๕๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร รดทุก ๓๐ วัน เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรคเหี่ยว

๓. สนับสนุนพันธุ์ແໜແຈง และมีการใช้ແໜແຈงตากแห้ง ผสมดินปลูก เพื่อเพิ่มธาตุไนโตรเจนให้แปลงปลูกผัก

๔. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ เช่น บวบเหลี่ยม แตงกวา ค่ะน้า กวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ถั่วพู และอื่นๆ

๕. สนับสนุนปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ,๑๓-๑๓-๒๑ และ ๘-๒๔-๒๔ เพื่อใช้ในฟาร์มตัวอย่างฯ

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯหรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯมีความรู้และทักษะในการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก, พืชไร่, ไม้ผล

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช กีฏวิทยา และปฐพีวิทยา

**โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
บ้านคู ตำบลยาปี อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ กรมวิชาการเกษตร**

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๐ ราษฎรจากตำบลยาปี อำเภอนองจิก ที่เดินทางไปทำงานที่ฟาร์มตัวอย่าง ฯ บ้านน้ำดำ ซึ่งอยู่ห่างออกไป ๔ กิโลเมตร ถูกคนร้ายไม่ทราบจำนวนจับขังรถจักรยานยนต์ประกบยิงด้วยอาวุธปืนร้ายแรง ทำให้มีผู้เสียชีวิตในที่เกิดเหตุ ๓ คน ได้รับบาดเจ็บ ๓ คน จึงทำให้ชาวบ้านที่ต้องออกไปทำงานรับจ้างนอกหมู่บ้านไม่สามารถออกไปทำงานรับจ้างได้อีกเนื่องจากหวาดผวาท่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

จากเหตุการณ์ดังกล่าว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีความห่วงใยพสกนิกรเป็นอย่างยิ่ง จึงได้พระราชทานความช่วยเหลือให้จัดตั้งฟาร์มตัวอย่างฯ ขึ้นที่บ้านคู ตำบลยาปี โดยชาวบ้านพร้อมใจกันยินยอมให้ใช้ประโยชน์ที่นารกร้าง รวมพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓๑๕ ไร่ และได้ดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นมา

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ ได้เข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของเกษตรกรในพื้นที่

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรและผู้เยี่ยมชม

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษและขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านคู ต.ยาปี อ.นองจิก จ.ปัตตานี พื้นที่ ๓๑๕ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- กิจกรรมการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย พื้นที่ ๑ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบงานวิชาการเกษตร (สังกัดกรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

(๑) สนง.ประมงอำเภอนองจิก

(๒) สนง.ปศุสัตว์อำเภอนองจิก

(๓) สนง.เกษตรอำเภอนองจิก

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๘,๕๐๐.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ หลักสูตร การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๒ ราย มีเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๑๒ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นและได้รับคะแนน หลังการหลังการฝึกอบรมตั้งแต่ ๗๐ เปอร์เซนต์ จำนวน ๑๒ ราย คิดเป็น ๙๒ เปอร์เซนต์

๗.๒ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย

๑. สนับสนุนเชื้อ BT ๑ – DOA ให้ใช้กำจัดหนอนใยผัก ในแปลงผักของฟาร์มตัวอย่างฯ โดยใช้อัตราส่วน ๑๐๐ ML/น้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นช่วงเย็น ทุก ๗ วันครั้ง

๒. สนับสนุนชีวภัณฑ์แบคทีเรีย *Bacillus subtilis* สายพันธุ์ BS-DOA ๒๔ ใช้ควบคุมโรคเหี่ยวสาเหตุจากแบคทีเรีย ในแปลงพืชผักของฟาร์มตัวอย่างฯ โดยนำหัวพันธุ์หรือเมล็ดแช่ในสารละลายชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ เป็นเวลา ๓๐ นาที จากนั้นฝังให้แห้งก่อนนำไปปลูก และหลังปลูกรดด้วยสารละลายชีวภัณฑ์ BS-DOA ๒๔ อัตรา ๕๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร รดทุก ๓๐ วัน เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรคเหี่ยว

๓. สนับสนุนพันธุ์เหียงแดง และมีการใช้เหียงแดงตากแห้ง ผสมดินปลูก เพื่อเพิ่มธาตุไนโตรเจนให้แปลงปลูกผัก

๔. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ เช่น บวบเหลี่ยม แตงกวา ค่ะน้า กวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ถั่วพู และอื่นๆ

๕. สนับสนุนปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ,๑๓-๑๓-๒๑ และ ๘-๒๔-๒๔ เพื่อใช้ในฟาร์มตัวอย่างฯ

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯหรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯมีความรู้และทักษะในการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก, พืชไร่, ไม้ผล

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช กีฏวิทยา และปฐพีวิทยา

รายงานผลการดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่จังหวัดปัตตานี

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

ปีงบประมาณ ๒๕๕๒ กรมวิชาการเกษตรมีนโยบายให้ดำเนินกิจกรรมโครงการพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ ในโอกาสครบรอบ ๓๖ ปี กรมวิชาการเกษตร สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ จังหวัดสงขลา ได้คัดเลือกให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี ดำเนินโครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จึงได้ปรับปรุงพื้นที่ภายในศูนย์ฯ จำนวน ๑๓ ไร่ ซึ่งเคยเป็นพื้นที่ดำเนินกิจกรรมโครงการฮาร์ปันบารู และได้เปิดศูนย์เรียนรู้ฯ อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๒

๒. การตอบสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร ได้เริ่มดำเนินโครงการฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ จนถึงปัจจุบัน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- ๓.๑.๑ เพื่อเผยแพร่หลักการเกษตรตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่
- ๓.๑.๒ เพื่อเป็นศูนย์ต้นแบบที่นำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรมาใช้ในการผลิต
- ๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ปรัชญาและการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง
- ๓.๑.๔ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการเกษตร

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- ๓.๒.๑ เพื่อใช้เป็นแปลงทดลองปลูกพืชเศรษฐกิจในท้องถิ่นที่ประชาชนในพื้นที่นิยมบริโภค และจำเป็นต่อการดำรงชีพ
- ๓.๒.๒ เพื่อใช้เป็นแปลงทดสอบระบบการปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ และฤดูกาลของท้องถิ่น

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ภายในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี เลขที่ ๑๐๐ หมู่ที่ ๑ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี ห่างจากจังหวัดปัตตานีไปทางทิศใต้ ระยะทาง ๒๔ กิโลเมตร ตำแหน่งละติจูด ๖ องศา ๔๐ ลิปดาเหนือ ลองจิจูด ๑๐๑ องศา ๑๘ ลิปดา มีอาณาเขตติดต่อตำบลใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ	หมู่ที่ ๔ ต.ม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี
ทิศใต้	ติดกับ	หมู่ที่ ๑ ต.ม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี
ทิศตะวันออก	ติดกับ	หมู่ที่ ๑ ต.ม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี
ทิศตะวันตก	ติดกับ	หมู่ที่ ๔ ต.แม่ลาน อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๑ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

จำนวน ๑๕๕,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ -

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ ศึกษา/ทดสอบ/วิจัยพืชเศรษฐกิจและระบบการปลูกพืช

๗.๑.๑ ระบบการปลูกพืชผสมผสานตามแนวทางทฤษฎีใหม่ ๑๓ ไร่

- ระบบการปลูกพืชพื้นที่นา ๓ ไร่ (๒๓.๐๘%)

ผลการปลูกข้าว

- ไม่มีการปลูก เนื่องจากเกิดผลกระทบจากภัยแล้ง

๗.๑.๒ ระบบการปลูกพืชไร่/พืชสวน ๕.๕ ไร่ (๔๒.๓๑%)

ปลูกพืชผสมผสาน ๗ กลุ่ม ได้แก่

๑. พืชอาหาร ปลูกพืชอาหาร พริก มะเขือ แตงกวา ถั่วฝักยาว บวบ กวางตุ้ง ฯลฯ

๒. พืชรายได้ ปลูกพืชผัก พืชไร่ พืชหมุนเวียนอื่นๆ เช่น ข้าวโพดหวาน มะละกอ

๓. พืชสมุนไพรสุขภาพ ปลูกสมุนไพรพื้นฐานที่จำเป็น เช่น ฟ้าทะลายโจร เตยหอม ตะไคร้

๔. พืชสมุนไพรศัตรูพืช ปลูกพืชสมุนไพรที่นำมาใช้ทำสารสกัดป้องกันแมลง เช่น ดาวเรือง ชিং ข่า

๕. พืชใช้สอย เช่น ไม้กิมซุง

๖. พืชอนุรักษ์พันธุกรรมท้องถิ่น เช่น มันขี้หนู กระจับปี่ ต้นแค

๗. ไม้ผล เช่น มะพร้าว เงาะ มังคุด ขนุน ฝรั่ง พันธุ์กิมจู ส้มโอ

ผลการปลูกพืชผสมผสานและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยทำการปลูกพืชหมุนเวียนพริกไทยดูแลรักษา

กำจัดวัชพืชโดยวิธีเขตกรรม ใส่ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี และปลูกซ่อมแซมต้นที่ตาย

กิจกรรมการผลิตผักไฮโดรโปนิคส์

- ผักกวางตุ้ง	จำนวน ๑๐ มั่ง	ผลิตได้จำนวน	๓๐๐	กิโลกรัม
- ผักกาดขาว	จำนวน ๙ มั่ง	ผลิตได้จำนวน	๒๗๐	กิโลกรัม
- ผักคะน้า	จำนวน ๑๓ มั่ง	ผลิตได้จำนวน	๓๙๐	กิโลกรัม

จำนวนผู้เข้าศึกษาดูงานแปลงผักไฮโดรโปนิคส์ ๓๐ ราย

กิจกรรมการเพาะเห็ด

- อยู่ระหว่างการปรับปรุงโรงเรือน

การปลูกมะนาวในท่อซีเมนต์

- จำนวน ๒๐ ท่อบ่อ ปฏิบัติดูแลรักษา
- ดูแลใส่ปุ๋ยต้นมะนาว
- ดูแลกำจัดวัชพืช
- รดน้ำต้นมะนาว
- เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ จำนวน ๖๐ กิโลกรัม

๗.๑.๓ ระบบเกษตรพื้นที่แหล่งน้ำ ๒.๕ ไร่ (๑๙.๒๓%)

ผลการจัดการน้ำในปี ๒๕๖๓ ใช้น้ำโดยใช้ระบบสปริงเกอร์สูบน้ำจากสระหลัก/เพื่อใช้ในการปลูกพืช ปริมาณน้ำ

เพียงพอตลอดทั้งปี

การใช้ประโยชน์แหล่งน้ำ การปลูกพืชในแหล่งน้ำ เช่น เลี้ยงปลา พื้นที่บนคันบ่อ ปลูกมะพร้าวน้ำหอม เตยหอม ตะไคร้ ข่า

๗.๑.๔ พื้นที่อยู่อาศัย ๒ ไร่ (๑๕.๓๘%)

ทำการปลูก ผักหวาน พริก มะเขือ แตงกวา ถั่วฝักยาว บวบ กวางตุ้ง แคะ ฯลฯสามารถใช้ในครัวเรือนเพียงพอตลอดทั้งปี

๗.๒ ถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๒.๑ ศึกษาดูงาน

- นักเรียน มาศึกษาดูงาน จำนวน ๔๐ ราย

- เกษตรกร มาศึกษาดูงาน จำนวน ๖๐ ราย

๗.๒.๒ ฝึกอบรมเกษตรกร เป้าหมาย ๖๐ ราย

- หลักสูตร “การผลิตพืชตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่” วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงปัจจุบัน ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเกษตรปัตตานี มีเกษตรกรเข้าร่วมฝึกอบรม จำนวน ๖๐ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น ๖๐ ราย

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ด้านการเกษตร มีความรู้เพิ่มขึ้นในด้านการเกษตรแบบยั่งยืนซึ่งสามารถอยู่อย่างพอเพียง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน

๙. ปัญหา/อุปสรรค

แปลงนาไม่สามารถปลูกข้าวได้ เนื่องจากฝนตกไม่ถูกต้องตามฤดูกาลจึงทำให้น้ำในนามีไม่เพียงพอต่อการปลูกข้าว และเกิดผลกระทบจากภัยแล้ง

๑๐.ภาคผนวก ภาพกิจกรรมโครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่

รายงานผลการดำเนินงาน โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดปัตตานี ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

เพื่อเป็นการร่วมเฉลิมฉลองในวโรกาสมหามงคลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระชนมายุครบ ๘๐ พรรษา ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อธิบดีกรมวิชาการเกษตรจึงได้มอบหมายให้ศูนย์วิจัยและศูนย์บริการฯ ทุกแห่งจัดทำแปลงสาธิตการปลูกหญ้าแฝกเพื่อขยายพันธุ์และแพร่พันธุ์ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ หน่วยงานละประมาณ ๑ ไร่

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ศูนย์วิจัยพืชและศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร ฯ กรมวิชาการเกษตร จัดทำแปลงสาธิตการปลูกหญ้าแฝกเพื่อขยายพันธุ์และแพร่พันธุ์ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ หน่วยงานละประมาณ ๑ ไร่

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- เพื่อศึกษาการใช้หญ้าแฝกและป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดินในแปลงปลูกพืช
- เพื่อขยายผลการดำเนินงานไปสู่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของหญ้าแฝก

ในด้านอนุรักษ์ดินและน้ำ

- เพื่อเป็นแปลงสาธิตให้เกษตรกรและผู้สนใจได้ศึกษาหาความรู้

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- เพื่อศึกษาการใช้หญ้าแฝกและป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดินในแปลงปลูกพืช
- เพื่อขยายผลการดำเนินงานไปสู่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของหญ้า

แฝกในด้านอนุรักษ์ดินและน้ำ

- เพื่อเป็นแปลงสาธิตให้เกษตรกรและผู้สนใจได้ศึกษาหาความรู้

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี ต.ม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี ต.ม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

กรมวิชาการเกษตร

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมสนับสนุน : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จ.สงขลา

๖. งบประมาณที่ได้รับ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

๖.๒ งบอื่น ๆ -

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมแปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

๗.๑.๑ แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

ได้ดำเนินงานโครงการฯ โดยการปฏิบัติดูแลรักษาแปลงหญ้าแฝกอย่างต่อเนื่อง ตามแผนการปฏิบัติงาน ได้แก่ การใส่ปุ๋ย, การกำจัดวัชพืช, การแยกหน่อ, การปลูกซ่อม ฯลฯ และได้มีการถ่ายทอดให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกและ

การปฏิบัติดูแลรักษาหญ้าแฝก ตลอดจนให้เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปที่เข้ามาอบรมศึกษาดูงานในศูนย์ ฯ เพื่อให้เล็งถึงความสำคัญและประโยชน์ของหญ้าแฝก รวมทั้งมีการสนับสนุนหน่อพันธุ์เพื่อเป็นการขยายพันธุ์ที่ปลูกต่อไป และมีการปลูกบริเวณรอบ ๆ สระน้ำภายในศูนย์ ฯ เพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดิน

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เป็นแหล่งเรียนรู้การปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาหญ้าแฝก รวมทั้งเป็นแหล่งขยายพันธุ์และกระจายพันธุ์ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป
- การปลูกหญ้าแฝกช่วยให้ดินบริเวณที่ปลูกมีความชุ่มชื้น รักษาสภาพแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนสามารถป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

๙. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานโครงการ ฯ